



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 51147-05-14 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ'
יחידת מתאם פעולות הממשלה בשטחים (מתפ"ש) ואח'
19 נובמבר 2014

כב' השופטת ארנה לוי

העותרת גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר)

נגד

המשיבים 1. יחידת מתאם פעולות הממשלה בשטחים (מתפ"ש)

2. המינהל האזרחי בגדה המערבית

3. רס"ן גיא ענבר

4. סג"מ אלון כהן

5. סרן אלעד רחמים

נוכחים:

ב"כ העותרת – עו"ד נעמי הגר ועו"ד מעין נייזן
ב"כ המשיבים – עו"ד תמר עיני-ורדון ועו"ד שמרית סמגי
נציגי המשיבים – רס"ן ברק סימנטוב – רמ"ד אוכלוסין ביועמ"ש איו"ש
ורס"ן עימד עאמר רמ"ד תיאום אזרחי בטחוני במתפ"ש

פרוטוקול

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14 עו"ד עיני: לעניין הסמכות המקומית – קראתי את תגובת העותרת. סמכות מקומית היא שאלה
15 עובדתית פשוטה – מקום מתן ההחלטה, לא מהו מבנה הארגוני של אותה רשות, לא מהות המידע
16 המבוקש, לא למי כפופה אותה רשות. אלא איפה ניתנה ההחלטה. אין מחלוקת שלמנהל האזרחי יש
17 ממונה משלו לחוק חופש המידע, אליו מופנות בקשות מכוח חופש המידע ויש ממונה למתפ"ש על
18 חוק חופש המידע ומדובר בשני אנשים שונים, בעלי תפקידים שונים ובעצם שתי רשויות שונים. גם
19 משרד בטחון הפנים אתראי גם על משטרת ישראל וגם על שבי"ס וגם על שירותי ההצלה והכבאות
20 אבל יש ממונה על חוק חופש המידע שיושב בירושלים, למשטרה יש ממונה על חוק חופש המידע
21 שיושבת ברמלה, לשירותי ההצלה והכבאות יש ממונה על חוק חופש המידע שיושב בראשון לציון,
22 לכן כאשר מוגשת עתירה, כללי הסמכות המקומית לא קובעים שיש לבדוק מהו המבנה הארגוני,
23 למי משתייכת אותה רשות, אלא איפה יושב נתן ההחלטה, איפה היא ניתנה, כאשר גם אם לא
24 ניתנה החלטה אבל הפניה היתה לממונה שיושב כפי שבמקרה שלנו, בבית אל, אז העתירה על העדר
25 ההחלטה צריכה להיות מוגשת בירושלים. המנהל האזרחי הוא זרועו הארוכה של המפקד הצבאי



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-05-51147 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ'
19 נובמבר 2014
יחידת מתאם פעולות הממשלה בשטחים (מתפ"ש) ואח'

1 באיזור יהודה ושומרון, המפקד הצבאי הוא חליף הריבון בשטח שמחזיק בשטח תחת תפיסה
2 לוחמתית. הוא כפוף לרמטכ"ל שכפוף לממשלה לפי חוק יסוד הצבא. המתפ"ש הוא גוף שתפקידו
3 לקשר בין הממשלה לצבא והוא כפוף למשרד הביטחון. הדברים האלה נאמרו למעלה מן הצורך כי
4 כלל הסמכות המקומית לא שואל את השאלה הלא רלבנטית הזאת. אין מחלוקת שהעותרת פנתה
5 בפניות שונות במועדים שונים ולגורמים שונים והחליטה כנראה מתוך נוחות שלה לאחד את כל
6 הפניות האלה, ההחלטות והעדר ההחלטות ביחס אליהן, לעתירה אחת. זה נוח לה אך לא מקנה
7 סמכות מקומית לביהמ"ש לדון בעתירות אלה. בשנת 2013 נגד המנהל האזרחי הוגשו למעלה מ-200
8 עתירות מנהליות בירושלים כאשר ההחלטות שהותקפו ניתנו בירושלים. אם הבדיקה היא לצורך
9 קביעת הסמכות המקומית למי כפוף המנהל האזרחי, אז העתירות האלה היו אולי נגמרות במקום
10 אחר. אבל זה לא המקרה. יש לי דוגמאות לעתירות שהוגשו בירושלים נגד המנהל האזרחי. עתירות
11 חופש מידע נגד המנהל מוגשות בירושלים. יכול להיות שפרקליט לא מעלה את הטענה של סמכות
12 מקומית בתיק מסוים עקב טעות.
13

14 עו"ד הגר: השאלה המשפטית שעומדת בפנינו היא אחרת. אם מגישים למשיב אחד שיושב
15 בירושלים כמובן שצריך להגיש בירושלים, אבל השאלה היא מה קורה כאשר עתירה מוגשת כנגד
16 יותר מעותר אחד כאשר המהות, השאלה הנושאת היא שאלה משפטית. מפנה לפס"ד בעניין הורות
17 משותפת, שם הוגשה עתירה מנהלית כנגד רשויות רבות בצפון, חלקן נופלות תחת סמכות ביהמ"ש
18 בחיפה וחלקן בסמכות ביהמ"ש בנצרת. השאלה היתה זהה, החובה של כללים של אגרה מסוימת.
19 ביהמ"ש המחוזי נתן החלטה מפורשת ואמר שכאשר הנושא בבסיס העתירה זהה, יש לדון בה
20 באותה ערכאה. אין שום טעם לפצל במקרה כזה. כאן, בעתירה שלנו, אנו מדברים בדיוק על אותו
21 נושא, נושא פרסום כל הנהלים שמסדירים את חייהם היום יומיים של 4.8 מיליון פלסטינים.
22 בנוסף להחלטה המאוד ברורה הזאת, אם אנחנו הולכים לשיקולים של יעילות, כמו שאמרתי,
23 העתירה פשוט זהה, חובת המשיבים לענות ולפרסם את הנהלים. הדיון שיתנהל כאן והדיון שיתנהל
24 בירושלים, יהיה זהה. מדובר בשתי רשויות שחולקות בסופו של דבר דו"ח חופש מידע אחד ודו"ח
25 ממונה על חופש מידע אחד ואתר אינטרנט אחד שבו מתפרסמים כל הנהלים עליהם אני מדברת,
26 וכפי שכתוב בתגובת חברתי, אותם נהלים שהתפרסמו באוקטובר, הם אותם נהלים של המנהל
27 האזרחי.
28

29 עו"ד עיני: לגבי מה שאין נוהל, אין מה לפרסם.
30

31 עו"ד הגר: העותרת עדיין סבורה שהמשיבים טרם הפנימו את הוראות חוק חופש המידע והם דוחים
32 את הקץ. החוק באופן מפורש מחייב אותם לפרסם באופן יזום את כל הנהלים וההנחיות שלפיהם



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-05-51147 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' 19 נובמבר 2014
יחידת מתאם פעולות הממשלה בשטחים (מתפ"ש) ואח'

1 הם פועלים, גם בלי העותרת. בהליך אדוורסרי הזה העותרת היא הצד שכנגד אך לא, החוק הוא הצד
2 שכנגד. אפילו מילותיה של התגובה, למשל בסעיף 4 (מצטטת) – אין פה שאלה של התנגדות, זאת
3 חובתם. כאשר המשיבים כותבים נוהל, באותו יום ממש שכתבתו מסתיימת, הם צריכים לעבור על
4 הנוהל, לראות אם צריכים לתקן מילה פה או מילה שם ובאותו יום חלה עליהם חובת הפרסום. על
5 זה אין מחלוקת. מה המשיבים אומרים? שהם עורכים עכשיו בדיקה מחודשת של כל הנהלים אשר
6 תביא לפרסום בזמן לא ידוע, למעט מידע מסווג. ההתחייבות של פרסום בזמן הקרוב הן
7 התחייבויות שהעותרת מקבלת מזה שנים ויש לי כאן דוגמאות שמיד אציג. ההתחייבויות לא קוימו
8 וצריך לכן לקבוע זמן קצר שהם צריכים לעמוד בו. אנו מתכתבים עם המשיבים לאורך שנים
9 והטענות שלהם משונות – איזה נוהל הם בודקים? הכולל כללי, סתמי ולא פרקטי. מדוע לטעון טענת
10 חיסיון? לא מדובר על נהלים של פקודות צבאיות אלא נהלים אזרחיים. איך מגישים בקשה, מתי,
11 מה מסווג פה בכלל? זה משהו שהאוכלוסייה צריכה לדעת באופן מפורש.
12 יש לי כאן שלוש דוגמאות של עבודות מטה שהמשיבים מדברים: מכתב מ-6/9/12 פרסום נוהל מעבר
13 לישראל מרצועת עזה (מצטטת). הנוהל הזה טרם פורסם. יש עוד פניה, מ-16/10/13 (מצטטת) –
14 הנוהל טרם פורסם. אני מגישה לביהמ"ש ולחברתי עותק מהדוגמאות.
15 אצל העותרת נמצאים נהלים רבים שהמשיבים עצמם נתנו לה כתוצאה מבקשה לפי חוק חופש
16 המידע שהגישה. כרגע יש בידי רשימה של 18 נהלים שנמצאים באתר שלנו וטרם פורסמו. הנהלים
17 קיימים, מדוע לא פורסמו? אין לדעת. כמובן שאלה הנהלים שיש בידי, כמה נהלים עוד נמצאים בידי
18 המשיבים ולא פורסמו? אין לי שום דרך לדעת.
19 בנוסף, המשיבים טוענים שהם מעדכנים נהלים ואם הם יפרסמו את הנוהל בטרם העדכון, הם יטעו.
20 זאת טענה מאוד מוזרה. לא רק שהיא נוגדת את השכל הישר ואת הצורך שתמיד יהיה נוהל בתוקף
21 כל עוד שחוק לא מעודכן ועובדים עליו, עובדים לפי הנוסח הישן. הנהלים האלה כמו חוק. לא רק
22 שהשכל הישר מצריך את זה, זאת גם העמדה הרשמית של יחידת חופש המידע במשרד הפנים. יש
23 חובה לפרסם כל הנחיה שבתוקף. גם המשיבים עצמם אומרים את זה באותו מכתב מיום 6/9
24 (מצטטת). זה מצוין שהמשיבים מעדכנים נהלים אך כל עוד אין נוסח חדש, הנוסח הישן בתוקף.
25 הטיעון של הדרקטיבה המדינית אי אפשר לקבל אותו מפני שכאשר יש שינויים במדיניות, הם
26 מתפרסמים במסמך שנקרא "הרשאות בסגר" ולא בנהלים. שם השינויים האלה באים לידי ביטוי
27 ולא בנהלים עצמם ולכן גם את הטיעון הזה אי אפשר לקבל.
28 לעניין השפות – הלכה פסוקה מדברת על פרסום נגיש. כאשר מדובר באוכלוסייה של 4.8 מיליון
29 פלסטינים שדוברים ערבית, הנהלים צריכים להיות מפורסמים בערבית. אני שמחה שהמשיבים
30 מכירים בכך אך בגלל ההתמהמהות הרבה, אני מבקשת לקצוב זמן לתרגום. הנהלים בעברית לא
31 מועילים לאוכלוסייה זו. כאשר מדובר בזרים שמבקשים להיכנס לרצועת עזה, הנהלים צריכים
32 להתפרסם באנגלית.



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-05-51147 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ'
19 נובמבר 2014 יחידת מתאם פעולות הממשלה בשטחים (מתפ"ש) ואח'

1 לגבי הרשימה, המשיבים טוענים שאין להם רשימה עדכנית. זה קצת מתמיה שהמשיבים עצמם לא
2 יודעים כנראה איזה נהלים יש להם ואיזה אין להם, אבל אני מבקשת לקבל את הרשימה מ-2008
3 כדי לראות מה בכל זאת יש וגם כאן אני מבקשת לקצוב זמן לפרסום רשימה עדכנית ולכן גם
4 התבקש המספור של הנהלים. המספור התבקש לא כדי להציק למשיבים אלא אם מתפרסמת פקודה
5 מס' 2 ופקודה מס' 8, כנראה יש באמצע פקודות 3,4,5 ו-6 ו-7 שטרם פורסמו.
6 אזכיר כי הנהלים האלה מסבירים את הזכויות הבסיסיות ביותר של מיליונים של אנשים.
7 אני מפנה שוב לפסה"ד של כב' השופט בדימוס צור, 530/07, האגודה לזכויות האזרח נ' שר הפנים,
8 שם המצב העובדתי היה זהה לחלוטין, הם לא פורסמו את כל הנהלים, העלו את כל הטענות
9 הכלליות כגון עבודת מטה, בחינת כל הנהלים, מידע מסווג. כב' השופטת צור אמרה: הנהלים
10 חשובים מדי, סמכויות המשיב רחבות מאוד ולכן היא הורתה תוך 30 יום לפרסם את הנהלים. אין
11 שום הבדל בין העתירה ההיא לעתירה שלנו.
12

13 עו"ד עיני: לעניין רשימת הנהלים – אין רשימה. יכול להיות שזה לא בסדר אבל השאלה אם זה
14 בסדר או לא בסדר היא לא בעתירה לפי חוק חופש המידע. כן תהיה רשימה כזאת וכשהיא תהיה –
15 היא תפורסם.
16 לעניין מספור – אין חובה למספר את הנהלים. חוק חופש המידע לא קובע שהנהלים צריכים להיות
17 ממוספרים. שיטת מספור לא רלבנטית לחוק חופש המידע. אנחנו לא צריכים להיכנס לנושא הזה.
18 לעניין השפות – אין התנגדות לתרגום הנהלים לערבית. יש חברה שנשכרה לצורך כך וזה כבר קורה
19 וימשיך לקרות בעתיד, נוהל שיפורסם – יתורגם. כמובן מדובר בנהלים רלבנטיים לאוכלוסייה. אני
20 לא חושבת, בכל הכבוד, שהמדינה צריכה לדאוג לתרגום לאנגלית עבור זרים. אדם שרוצה לקרוא
21 את הנוהל יכול לשכור לעצמו שירותי תרגום. אם יש נוהל ספציפי שמבקשים, אני מוכנה לשקול את
22 זה. זה גם מטיל עלות על המדינה ואני לא חושבת שזה נכון. יש המון נהלים שלא מתורגמים
23 לאנגלית ואין חובה כזאת.

24 לעניין נהלים לא תקפים או לא עדכניים – אם יש הנחיה אחרת, לא בטוח שהנוהל תקף. החובה
25 לפרסם נהלים כתובים היא קיימת בחוק, אבל יכול להיות שעובר זמן.
26 חברתי מפנה לפסה"ד בעניין משרד הפנים – המתפ"ש עם כל הכבוד הוא לא משרד הפנים. למתפ"ש
27 קשה להתחייב ללוח זמנים קשיח כי המצב הביטחוני נתון לשינויים. כח האדם שצריך להקצות
28 לדבר הזה זה לא פשוט. אי אפשר לחזות את השינויים האלה. זאת משימה מרכזית בתוכנית
29 העבודה של המתפ"ש לשנת 2015 ויש קדימות לנהלים שיש להם חשיבות לאוכלוסייה הפלסטינית.
30 כל נוהל לפני שהוא מפורסם עוברים עליו כמה וכמה גורמים: רמ"ח אגם, שעוד חודש פורש וייכנס
31 אדם אחר, עובד בטחון מידע עובר על הנהלים ואנשי מקצוע רלבנטיים בהתאם למהות של כל נוהל
32 ונוהל. יש נהלים עם רגישויות מדיניות והם עולים לאישור ראש מתאם פעולות הממשלה בשטחים.



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-05-51147 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ'
יחידת מתאם פעולות הממשלה בשטחים (מתפ"ש) ואח'
19 נובמבר 2014

1 יש נהלים שמעלים שאלות משפטיות והם עוברים לפרקליטות הצבאית להתייעצות. יש נהלים
2 שכותבים אותם מחדש ויש נהלים שעדיין לא קיימים. לא מדובר במצב שבו קיימים נהלים וצריך
3 בסה"כ עכשיו לפרסם אותם באתר. אנחנו לא מנסים להתחמק מפרסום. יש חובה לפי החוק,
4 צריכים לפרסם את הנהלים, המציאות לפעמים מורכבת יותר. אני לא יכולה להגיד שזה בסדר, אבל
5 זה דבר שדורש זמן והיתה תקופה עכשיו מאוד קשה.
6 למסמכים החדשים שהגישה עכשיו חברתי, קשה לי להתייחס.
7 לשאלת ביהמ"ש כמה נהלים צריכים לכתוב וכמה לפרסם – נמסר לי שעשרות נהלים.
8 מתפ"ש פרסם כבר 34 נהלים אבל נותרו עוד הרבה. לשאלת ביהמ"ש כמה נהלים קיימים ואנחנו לא
9 מפרסמים אותם כי עלינו לעדכן אותם – אני משיבה שיש הערכה של כ-90 נהלים.
10 היתה עתירה דומה נגד שב"ס ולקח חצי שנה בהם עבדו על עדכון נהלי שב"ס.
11 המתפ"ש ביקש שנה, עד סוף 2015.

12
13 רס"ן עאמר: לשאלת ביהמ"ש איך עבודת המטה מתבצעת בדיוק – מונה קצין פניות ציבור של
14 המתפ"ש, אמיתי כהן, הקצין הקודם הוא סרן רחמים, המינוי הוא מהחודש הקודם. אני לא יודע
15 בדיוק. קצין פניות הציבור ריכו במסגרת הפקודה של הרמ"ח את כל הפקודות. הספקנו לרענן
16 שלושים נהלים ולהוציא אותם. הוא מרכז את הנושא הזה. זאת לא המשימה היחידה. זאת משימה
17 מתוך שורת משימות שקציני המטה מבצעים אותן.

18
19 עו"ד עיני: אני אבדוק מול רמ"ח אגם שהוציא את הפקודה כמה נהלים בדיוק נותרו לעדכון, מהי
20 העבודה שהתבצעה עד היום, מה נותר לבצע ומה אופי הפעילות והלו"ז בו מתבצעת הפעילות.
21 אני שומעת את הערות ביהמ"ש לעניין לו"ז של חצי שנה לעדכון הנהלים ופרסומם.

22
23 עו"ד הגר: לגבי לו"ז של שנה – גם בעיני זה נראה לא סביר כי לא יתכן שאת כל הנהלים מעדכנים
24 כל הזמן ובמהלך העדכון שום דבר לא מפורסם. לעניין קצין פניות הציבור, סרן כהן, הוא קצין פניות
25 ציבור, יש לו הרבה מאוד מטלות אחרות, ואי אפשר להגיד שהוא מונה לעניין הזה.
26 המשיבים היו צריכים לתגובה את הפקודה מ-2014.
27 חברתי מדברת כאילו רק עכשיו כותבים את כל הנהלים ומעדכנים, יש עשרות אם לא מאות נהלים
28 שהם לא נמצאים עכשיו בתהליך עדכון וגם אם כן – צריך לפרסם את הנוסח התקף.

29
30 עו"ד עיני: לא נעשתה עבודת עדכון שוטפת. בגלל זה אנחנו כאן. אנחנו לא אומרים שזה בסדר, אבל
31 זאת המציאות ואנחנו בדרכנו לשנות אותה. לא נפרסם נהלים מ-2004. הם לא נכונים.

32



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 14-05-51147 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ'
19 נובמבר 2014 יחידת מתאם פעולות הממשלה בשטחים (מתפ"ש) ואח'

1 עו"ד הגר: הנוהל מ-2004 אנחנו עובדים לפיו עד היום. גם אם הוא לא מעודכן, אי אפשר להגיד
2 שהוא לא תקף. כל יום משתמשים בנוהל הזה, תפרסמו אותו.

3
4 עו"ד עיני: פסה"ד של ביהמ"ש העליון, מפי כב' הנשיא גרוניס, לא אימץ את פסק הדין בעניין הורות
5 משותפת שדן בעניין אזרחי.

6
7

החלטה

9

10 באשר לטענת המשיבים בנוגע לסמכות מקומית לדון בעתירה כנגד המנהל האזרחי, הרי שדין הטענה
11 להתקבל. הסמכות בהתאם לתקנה 2(א) לתקנות בתי משפט לעניינים מנהליים, עתירה מנהלית
12 תוגש לבית משפט שבאזור שיפוטו ניתנה החלטת הרשות אשר כנגדה מוגשת העתירה. תקנה 2
13 מהווה הסדר ייחודי אשר דוחה את הכלל הרגיל במשפט האזרחי על פיו כאשר המדינה נתבעת,
14 צומחת סמכות מקומית בכל אתר. תקנה זו קובעת באופן ספציפי כי יש לבחון מהו מקום מושבה של
15 הרשות כנגדה מוגשת העתירה בגין מתן או אי מתן החלטה. מקום מושבו של המנהל האזרחי הוא
16 במחנה בית אל ולפיכך הסמכות המקומית לדון בעתירה כנגד המנהל האזרחי, נתונה לביהמ"ש
17 לעניינים מנהליים בירושלים. עצם העובדה כי קיימת כפיפות מסוימת או שייכות ארגונית מסוימת
18 בין המתפ"ש ובין המנהל האזרחי, אינה יכולה לשנות את שקובעת תקנה 2 באופן מפורש. גם
19 העובדה שהעתירה מוגשת כנגד מספר משיבים בעניינים נושקים זה לזה, אינה יכולה לגבור על
20 הוראות הסמכות המקומית הספציפיות (ראה בעניין זה ע"מ 6539/13 מ"י נ' גלובס בע"מ).

21

22 בנסיבות אלו, אני קובעת כי דין העתירה כנגד המשיבים 2-1-4 להימחק. איני רואה מקום להעביר
23 הדיון בעתירה כנגד משיבים אלו לביהמ"ש לעניינים מנהליים בירושלים נוכח העובדה שהעתירה
24 הוגשה באופן מאוחד וראוי להגישה באופן מסודר ונפרד כנגד משיבים 2 ו-4, ככל שהעותרת תרצה
25 זאת.

26

27 בהמשך לדיון שנערך בנושא עבודת המטה שנערכת לעדכון הנהלים ופרסומם, מתבקשת ב"כ
28 המשיבים לברר את העובדות הרלבנטיות לגבי אותה עבודת מטה ובין היתר לברר מהי הפעילות
29 שנעשתה עד היום, כמה נהלים טעוני עדכון, מהו הלו"ז בו מתבצעת העבודה ומהו מספר האנשים
30 אשר מוקדש לצורך זה באופן שוטף. ב"כ המשיבים תבדוק מהו הלו"ז לו יכולים המשיבים להתחייב
31 בשים לב להערות ביהמ"ש שנשמעו במהלך הדיון.

32



בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 51147-05-14 גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע (ע"ר) נ' יחידת מתאם פעולות הממשלה בשטחים (מתפ"ש) ואח' 19 נובמבר 2014

1
2
3
4
5
6
7
8

ב"כ המשיבים תגיש הודעת עדכון תוך 14 יום.

תז"פ ליום 4/12/14.

ניתנה והודעה היום כ"ו חשוון תשע"ה, 19/11/2014 במעמד הנוכחים.

ארנה לוי, שופטת

9